

Nr 221.

Av herr Nilsson, Bror, och herr Elofsson, Gustaf, i anledning av
Kungl. Maj:ts proposition angående avtal rörande gruvskogarna i riket.

Kungl. Maj:ts proposition nr 139 angående avtal rörande gruvskogarna i riket innebär, om detsamma vinner riksdagens bifall, att äganderätten till icke mindre än 9 222,89 hektar jord överföres från kronan till vissa bolag.

Redan transaktionens stora omfattning påkallar riksdagens uppmärksamhet.

Av den utredning om rättsläget med avseende på gruvskogarna och möjligheterna till reglering därav, som verkställdes av kammarkollegiet, framgår visserligen, att detta läge är svårbedömligt och att med anledning härav en frivillig överenskommelse mellan kronan och nyttjanderättsinnehavarna vore att föredraga framför ett processförfarande med oviss utgång, men å andra sidan torde olägenheterna av det nuvarande tillståndet främst vara tillfinnandes hos de senare, vilka därför ha det största intresset utav att ett avtal nu genomföres.

Det är särskilt i tvenne avseenden vi skulle önska det föreslagna avtalet kompletterat, nämligen i första hand så att överenskommelse samtidigt träffades om komplettering av de inom eller i närheten av skogskomplexen liggande ofullständiga jordbruken med skogsmark samt i andra hand så att kronan förbehölle sig rätt att mot erläggande till nyttjanderättsinnehavare av sextio procent av det uppskattade värdet övertaga fulla äganderätten till ytterligare för kronans räkning önskvärda områden.

Vi finna det högst anmärkningsvärt att i den eljest fullständiga redogörelse för de särskilda gruvskogarna, som lämnas i den kungl. propositionen, icke ett ord nämnes om de inom områdena belägna brukningsdelarnas storlek eller beskaffenhet.

När det gäller att för all framtid överföra så stora jordkomplex, varom här är fråga, i bolags ägo, måste helt naturligt riksdagen fråga sig huru de människors öden komma att gestalta sig, som bygga och bo på dessa områden. Det är också tillbörligt att statsmakterna även här söka genomföra det jordprogram, som genom den nya egnahemsreformen skall förverkligas. Dit hör i främsta rummet att i så stor utsträckning som ske kan förstärka de många ofullständiga jordbruk, som finnas i landet. En noggrann undersökning och utredning rörande dessa förhållanden bör

därför enligt vår mening företagas innan riksdagen fattar slutlig ståndpunkt i den föreliggande frågan.

Om man, såsom sker i det föreslagna avtalet, utgår ifrån att jämvikt skulle inträda i båda parternas rätt när den ena — i detta fall kronan — erhåller 40 procent av det nutida värdet och den andra — i detta fall nyttjanderättsinnehavarna — erhålla 60 procent, så borde det stå vardera parten fritt att intill cirka hälften av markområdets areal välja och behålla var sin del. För kronans räkning borde det vara angeläget att söka behålla den fullständiga äganderätten till sådana områden, som antingen låge nära intill annan av kronan ägd mark eller också kunde bilda en särskild förvaltningsenhet.

Under hänvisning till det ovan anförda vilja vi sålunda härmed hemställa,

att riksdagen nu måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 139 samt

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning dels i vilken omfattning gruvskogarna lämpligen kunna och böra användas för komplettering av på respektive orter befintliga ofullständiga jordbruk och dels huruvida det vore förmånligt om ifrågavarande skogar kunde helt inlösas till kronan eller bibehållas i dess ägo.

Stockholm den 23 mars 1943.

B. A. Nilsson.

Gust. Elofsson
i Wä.
